

Postanowienie z dnia 21 marca 2012 r.

III SW 2/12

1. Wykreślenie partii z ewidencji partii politycznych nie zwalnia pełnomocnika finansowego jej komitetu wyborczego, który brał udział w wyborach, z obowiązku złożenia sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, które to sprawozdanie podlega weryfikacji przez właściwe organy wyborcze, niezależnie od tego, że za potencjalne zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów prawa wyborczego, odpowiedzialność ponosi partia, która go utworzyła (art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190 ze zm.; aktualnie art. 142 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.).

2. Odrzucenie sprawozdania finansowego z powodu naruszenia przez komitet wyborczy partii politycznej zakazu przyjmowania wartości niepieniężnych (art. 83c ust. 5 wymienionej Ordynacji; aktualnie art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego) nie może być oparte na domniemaniu ich prawdopodobnego pozyskania, ale Państwowa Komisja Wyborcza powinna wykazać przyjęcie realnych, "zakazanych" majątkowych wartości niepieniężnych, skoro komitet wyborczy ma obowiązek ich przekazania urzędowi skarbowemu właściwemu dla siedziby komitetu (art. 84d ust. 3 zdanie drugie wymienionej Ordynacji; aktualnie art. 149 § 4 zdanie drugie Kodeksu wyborczego).

Przewodniczący Prezes SN Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Katarzyna Gonera, Kazimierz Jaśkowski, Halina Kiryło, Jerzy Kwaśniewski, Zbigniew Myszka (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 marca 2012 r. sprawy ze skargi Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 stycznia 2012 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego

u z n a ł skargę za zasadną.

U z a s a d n i e

Uchwałą z dnia 23 stycznia 2012 r. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie wyborcze Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” o źródłach pozyskania funduszy oraz wydatkach poniesionych na cele wyborcze w wyborach organów samorządu terytorialnego przeprowadzonych w dniu 21 listopada 2010 r. z powodu naruszenia art. 83c ust. 5 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190 ze zm., zwanej dalej Ordynacją), przez przyjęcie wartości niepieniężnych (między innymi materiałów biurowych, które wykorzystano do prowadzenia kampanii wyborczej, pokrycia kosztów powielania dokumentów i kosztów podróży) od osób nieodpłatnie dokonujących w imieniu Komitetu czynności wyborczych.

Na podstawie sprawozdania Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” oraz wyjaśnień jego pełnomocnika finansowego PKW stwierdziła, że Komitet nie wykazał żadnych przychodów ani wydatków (kosztów) związanych z prowadzeniem kampanii wyborczej, ponieważ wszystkie czynności wyborcze były wykonywane społecznie (nieodpłatnie). Tymczasem zarejestrowanie kandydatów w 6 województwach do rad powiatów i gmin oraz kandydata na burmistrza miasta wymagało bez wątpienia poniesienia kosztów związanych ze sporządzeniem wymaganych dokumentów (np. koszty papieru, powielenia formularzy dokumentów), zebraniem podpisów osób popierających zgłoszenia oraz dostarczeniem dokumentów do właściwych komisji wyborczych położonych w dużych odległościach od siedziby Komitetu (np. koszt paliwa, biletów). W ocenie Komisji oznaczało to, że Komitet nie poniósł kosztów związanych z wymienionymi czynnościami wyborczymi, natomiast ponieśli je osoby, które nieodpłatnie te czynności wykonały, a zatem faktyczne koszty funkcjonowania Komitetu były wyższe niż koszty wykazane w sprawozdaniu. Tym samym Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” przyjął wartości niepieniężne, naruszając zakaz określony w art. 83c ust. 5 Ordynacji wyborczej.

W skardze na tę uchwałę Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” utrzymywał, że ustalenia Państwowej Komisji Wyborczej dotyczące faktycznych kosztów funkcjonowania Komitetu nie są zgodne z prawdą i nie zostały potwierdzone

żadnym dowodem. Wynika to z uzasadnienia uchwały z dnia 23 listopada 2011 r., w którym PKW stwierdziła, że „żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania" oraz że „uczestniczący w wyborach Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna" nie prowadził kampanii wyborczej, nie pozyskał ani nie wydatkował żadnych środków". Ponadto w skardze wskazano, że Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna" zostało wykreślone z ewidencji partii politycznych postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 marca 2010 r., „co może stanowić przesłankę do uznania tego postępowania jako bezprzedmiotowego". W związku z tym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i umorzenie postępowania.

W odpowiedzi na skargę Państwowa Komisja Wyborcza podtrzymała swoje stanowisko. Według tej Komisji, jej ustalenia są zgodne z prawdą, gdyż złożone w sprawie wyjaśnienia potwierdzały, że faktyczne koszty funkcjonowania Komitetu były wyższe niż koszty wykazane w sprawozdaniu, bo Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna" przyjął wartości niepieniężne, naruszając zakaz określony w art. 83c ust. 5 Ordynacji wyborczej, a „stanowisko takie znajduje potwierdzenie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2011 r. sygn. akt III SW 9/11”.

W ocenie Komisji, „nietrafny jest również argument skarżącego, że do sprawozdania partii politycznej Stronnictwo Ludowe ‘Ojcowizna’ o źródłach pozyskania środków finansowych w 2011 r. nie zostały wniesione zastrzeżenia w trybie określonym art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 1, poz. 924), a sprawozdanie to zostało przyjęte. Dotyczą one odrębnego postępowania, prowadzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych, zakończonego 2 miesiące przed podjęciem zaskarżonej uchwały. Okoliczności, które spowodowały odrzucenie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego ‘Ojcowizna’ nie miały wpływu na treść uchwał Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie sprawozdania partii politycznej Stronnictwo Ludowe ‘Ojcowizna’ o źródłach pozyskania środków finansowych w 2010 r.”.

Odnosnie do podniesionego w skardze wykreślenia partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna" z ewidencji partii politycznych, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że przepisy Ordynacji wskazują rodzaje postanowień wydawanych w sprawie przedłożonych jej sprawozdań finansowych komitetów wyborczych (art. 84a ust. 1 tej ustawy) i nie zwalniają Państwowej Komisji Wyborczej z obowiązku wydania

postanowień w sprawie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych utworzonych przez partie, które zostały następnie wykreślone z ewidencji partii politycznych. Zgodnie z art. 64 ust. Ordynacji „obowiązek złożenia sprawozdania finansowego ciąży również na pełnomocniku komitetu wyborczego, który uległ rozwiązaniu; do takich sprawozdań również ma zastosowanie art. 84a ust. 1 Ordynacji wyborczej”. W takich okolicznościach sprawy Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie i dla porządku wymagał rozważenia zgłoszony w skardze zarzut „bezprzedmiotowości” postępowania skargowego ze względu na wykreślenie Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” z ewidencji partii politycznych postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 marca 2010 r. Tę okoliczność potwierdziła również Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na skargę, wskazując, że wymienione postanowienie stało się prawomocne „w wyniku oddalenia apelacji” postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2010 r. [...]. Nie ma jednak informacji, czy po uprawomocnieniu się postanowienia o wykreśleniu tego Stronnictwa z ewidencji partii politycznych sąd rejestrowy zarządził likwidację i wyznaczył likwidatora w trybie art. 47 ustawy o partiach politycznych. Ponadto z ogólnodostępnych informacji elektronicznych (internet) wynika, iż pomimo prawomocnego wykreślenia z ewidencji partii politycznych Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” nie zaprzestało działalności. Oceniając ten zakres skargi Sąd Najwyższy uznał, że zarzut „bezprzedmiotowości” postępowania ze skargi na odrzucenie sprawozdania finansowego z wyborów samorządowych przeprowadzonych w dniu 27 listopada 2010 r. nie jest uzasadniony przede wszystkim dlatego, że wymienione wybory, w których brał udział Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna,” odbyły się przed prawomocnym wykreśleniem tego Stronnictwa z ewidencji partii politycznych. Wprawdzie odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu wyborczego danej partii politycznej, w tym za zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy (prawa wyborczego), ponosi partia, która go utworzyła (art. 64k Ordynacji), a w przypadku wykreślenia partii politycznej z ewidencji sąd zarządza likwidację partii politycznej i wyznacza jej likwidatora, który pokrywa koszty likwidacji, w tym jej zobowiązania majątko-

we, z majątku zlikwidowanej partii, a jeżeli ten nie wystarcza - pozostałą część kosztów likwidacji pokrywa Skarb Państwa (art. 47 i 48 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924), jednak to nie wymienione Stronnictwo, ale jego komitet wyborczy był podmiotem prowadzonego postępowania ze skargi pełnomocnika finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej o odrzuceniu sprawozdania finansowego tego Komitetu Wyborczego o jego przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych (powoływane dalej jako sprawozdanie finansowe), które pełnomocnik przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów (art. 84 ust. 2 Ordynacji). W konsekwencji Państwowa Komisja Wyborcza była zobowiązana do zweryfikowania przedłożonego jej sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” w trybie art. 84a Ordynacji, a Sąd Najwyższy do rozpoznania tego zarzutu wniesionej skargi. Powyższe oznacza, że wykreślenie partii z ewidencji partii politycznych nie zwalniało pełnomocnika finansowego jej komitetu wyborczego, który brał udział w wyborach, z obowiązku złożenia sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, które podlega weryfikacji przez właściwe organy wyborcze, niezależnie od tego, że odpowiedzialność za potencjalne zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy (prawa wyborczego), ponosi partia, która go utworzyła (art. 84 ust. 2 Ordynacji, aktualnie art. 142 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.).

Zaskarżona uchwała okazała się bezpodstawna i nieuzasadniona. Wstępnie wniosek taki uzasadnia już porównanie zaskarżonej uchwały z dnia 23 stycznia 2012 r. o odrzuceniu sprawozdania finansowego skarżącego Komitetu Wyborczego z wcześniejszą uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 listopada 2011 r. o przyjęciu sprawozdania finansowego partii politycznej Stronnictwo Ludowe „Ojcowizna” o źródłach pozyskania środków finansowych w tym samym okresie sprawozdawczym - 2010 r., „ze wskazaniem uchybienia polegającego na naruszeniu art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych”. W uzasadnieniu tej drugiej uchwały Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że w roku sprawozdawczym 2010, wymienione Stronnictwo nie pozyskało środków finansowych „we wszystkich pozycjach 0 (zero)”, a tylko z tego względu, że „Partia nie posiadała w 2010 r. Funduszu Wyborczego”,

choć jej kandydaci brali udział w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego, ale „uczestniczący w tych wyborach Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna” nie prowadził kampanii wyborczej, nie pozyskał ani nie wydatkował żadnych środków”, Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła sprawozdanie finansowe Stronnictwa, z zastrzeżeniem braku utworzenia obligatoryjnego funduszu wyborczego.

W takich okolicznościach zasadne okazały się zastrzeżenia skarżącego, że ta sama Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 23 stycznia 2012 r. odrzuciła sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna”, z uzasadnieniem różnym od uzasadnienia wcześniej podjętej uchwały z dnia 23 listopada 2011 r., przyjmując, że w tych samych wyborach samorządowych „faktyczne koszty funkcjonowania Komitetu były wyższe niż koszty wykazane w sprawozdaniu”, ponieważ „Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego ‘Ojcowizna’ przyjął wartości niepieniężne (m.in. materiały biurowe, które wykorzystano do prowadzenia kampanii wyborczej, pokrycie kosztów powielenia dokumentów i kosztów podróży) od osób nieodpłatnie dokonujących w jego imieniu czynności wyborczych”. Pominąwszy to, że ten sam państwowy organ wyborczy powinien unikać podejmowania uchwał, które zawierają wzajemnie sprzeczne uzasadnienia, to zaskarżona uchwała okazała się niezgodna z prawem, a wniesiona skarga była zasadna z następujących przyczyn.

Przepisy prawa wyborczego regulują przypadki, w których komitet wyborczy nie pozyskuje ani nie wydatkuje żadnych środków na wybory, w których bierze udział. I tak z art. 84 ust. 2b Ordynacji wynikało, że w przypadku gdy komitet wyborczy nie pozyskiwał i nie wydatkował takich środków, jego pełnomocnik finansowy składał właściwemu komisarzowi wyborczemu jedynie stosowne oświadczenie zastępujące sprawozdanie finansowe. Również w aktualnym stanie prawnym pełnomocnik finansowy zawiadamia organ wyborczy w terminie 30 dni od dnia wyborów, że komitet wyborczy nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych. W takim przypadku do zawiadomienia przedkładanego Państwowej Komisji Wyborczej nie sporządza się opinii biegłego rewidenta i raportu (art. 142 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego). Z zacytowanego prawnego punktu odniesienia przedmiotem badania Państwowej Komisji Wyborczej nie było zatem sprawozdanie finansowe, choć tak nazwał je skarżący, który posłużył się „drukem” sprawozdania finansowego, ponieważ w istocie rzeczy złożył on „stosowne oświadczenie zastępujące sprawozdanie finansowe” w rozumieniu art. 84 ust. 2b Ordynacji. Tymczasem zaskarżoną

uchwałą Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie finansowe, bez jakiegokolwiek wyjaśnienia przyczyn takiej kwalifikacji prawnej złożonego oświadczenia pełnomocnika finansowego, które było złożone w formie „sprawozdania finansowego” reprezentowanego przezeń Komitetu Wyborczego. Z tego złożonego oświadczenia o braku przychodów, wydatków ani zobowiązań finansowych tego Komitetu *implicitie* wynikało, że ten Komitet nie przyjmował także żadnych wartości niepieniężnych w rozumieniu art. 83c ust. 5 Ordynacji.

Zakaz przyjmowania wartości niepieniężnych, z wyjątkiem nieodpłatnego rozpowszechniania plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne, nie kreuje zakazu nieodpłatnego pełnienia funkcji przez członków komitetu wyborczego. Przeciwnie członkowie komitetu wyborczego zawsze powinni pełnić społecznie funkcje jego członków, którzy „pracując” społecznie z natury rzeczy nie świadczą w ten sposób „wartości niepieniężnych” na rzecz własnego komitetu wyborczego. Taki stan rzeczy potwierdził na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, skierowane na podstawie art. 84a ust. 2 Ordynacji, skarżący pełnomocnik, który wyjaśnił, że: „1. Wszystkie czynności wyborcze były wykonywane społecznie (nieodpłatnie), 2. Komitet Wyborczy SL ‘Ojcowizna’ nie prowadził kampanii wyborczej, albowiem kandydaci byli bardzo dobrze znani w swoich środowiskach i nie było potrzeby prowadzenia kampanii”. Pomimo to Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie finansowe, które powinna potraktować jako stosowne oświadczenie w rozumieniu art. 84 ust. 2b Ordynacji, gołostownie w istocie rzeczy twierdząc, że „faktycznie koszty funkcjonowania Komitetu były wyższe niż wykazane w sprawozdaniu”. Tymczasem wysoce kontrowersyjne było podważenie w zaskarżonej uchwale spornych oświadczeń skarżącego pełnomocnika finansowego o braku przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych reprezentowanego przezeń Komitetu Wyborczego, obejmujących również (*implicitie*) oświadczenie o nieprzyjęciu jakichkolwiek wartości niepieniężnych przez ten Komitet, któremu w zaskarżonej uchwale Państwowa Komisja Wyborcza ogólnikowo zarzuciła, że „przyjął wartości niepieniężne (między innymi materiały biurowe, które wykorzystano do prowadzenia kampanii wyborczej, pokrycie kosztów powielenia dokumentów i kosztów podróży) od osób nieodpłatnie dokonujących w jego imieniu czynności wyborczych”. Z uzyskanego przez Sąd Najwyższy wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej wynikało jedynie, że wymienione w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały „wartości niepieniężne” poniosły „osoby, które te czynności wykonały”, a

„stanowisko takie znajduje potwierdzenie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2011 r., III SW 9/11”.

Pomijając to, że powołane orzeczenie, które zapadło przy dwóch zdaniach odrębnych, nie wiąże Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu innych spraw, choćby w analogicznych stanach faktycznych, to skład rozpoznający przedmiotową skargę nie podzielił uzasadnienia tego judykatu, w którym Sąd Najwyższy uznał, że „wszystkie wydatki związane z kampanią wyborczą partii (także z tą jej fazą, która polega na zbieraniu podpisów na listach poparcia dla kandydatów oraz rejestrowaniu list kandydatów) muszą być finansowane przez nią z jej Funduszu Wyborczego”, choćby dlatego, że w tym samym uzasadnieniu częściowo zaprzeczył tej tezie, skoro zgodził się z twierdzeniem, że „sama praca członków partii świadczona w procesie zbierania podpisów i zgłaszania list kandydatów może być świadczona społecznie (bez wynagrodzenia)”, ale już „poniesienie przez nich wydatków związanych z tymi czynnościami (np. na paliwo, bilety) stanowiło sfinansowanie kampanii wyborczej partii z pominięciem Funduszu Wyborczego”.

W poddanej rozpoznaniu sprawie Państwowa Komisja Wyborcza nie oparła zaskarżonej uchwały na zarzucie i podstawie sfinansowania kampanii z pominięciem Funduszu Wyborczego, ale na zarzucie wykonania nieodpłatnych „czynności wyborczych” przez bliżej niewymienione „osoby, które te czynności wykonały”, co obejmować miało „(m.in. materiały biurowe, które wykorzystano do prowadzenia kampanii wyborczej, pokrycie kosztów powielenia dokumentów i kosztów podróży) od osób nieodpłatnie dokonujących w jego (Komitetu wyborczego) imieniu czynności wyborczych”. W ocenie składu orzekającego, w żadnym stanie prawnym nieodpłatne korzystanie w czasie kampanii wyborczej przez komitet wyborczy danej partii politycznej z lokalu partii, jak również z jej sprzętu biurowego, albo z lokalu lub sprzętu biurowego osoby wchodzącej w skład komitetu wyborczego nie mogło być kwalifikowane jako zakazane przyjęcie niedozwolonych wartości niepieniężnych przez komitet wyborczy, skoro członkowie komitetów wyborczych w sposób oczywisty i niejako naturalny nie mogli i nie mogą być pozbawieni możliwości nieodpłatnego korzystania z dostępnych im lokali i sprzętu biurowego partii politycznej, która utworzyła komitet wyborczy, ani z możliwości społecznego, tj. nieodpłatnego świadczenia usług „biurowych” na rzecz tego komitetu, a także rozpowszechniania plakatów wyborczych przez osoby fizyczne. Taka interpretacja została w aktualnym stanie prawnym wyraźnie potwierdzona w art. 133 Kodeksu wyborczego, który wprost reguluje upraw-

nienia do nieodpłatnego korzystania z wymienionych „partyjnych” możliwości i urzędzeń.

Odrzucenie sprawozdania finansowego z powodu przyjęcia „kosztów podróży” od osób nieodpłatnie dokonujących w imieniu skarżącego Komitetu czynności wyborczych wymagałoby wskazania konkretnych osób, które dokonywały konkretnych czynności wyborczych oraz poniesionych przez nie konkretnych „kosztów podróży”, czego w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały zabrakło. Nie da się wykluczyć, że „inkryminowane” koszty podróży nie zaistniały, tj. w ogóle nie zostały poniesione, gdyż na przykład osoby nieodpłatnie wykonujące czynności wyborcze mogły poruszać się pieszo, na rolkach, na rowerze lub korzystać z biletów miesięcznych, itp., co nie wymagało od nich dodatkowych wydatków „na paliwo” ani świadczenia na rzecz komitetu wyborczego innych wartości niepieniężnych - niż dozwolony społeczny udział w czynnościach wyborczych, który nie poddaje się odmiennej prawnej ani racjonalnej reglamentacji. Nie sposób twierdzić, aby racjonalny ustawodawca uznał, że w wymienionych przypadkach niedozwolonymi wartościami niepieniężnymi były koszty „amortyzacji” wynikające ze zużycia zelówek, rolek lub części rowerowych.

Przede wszystkim jednak w judykaturze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2003 r., III SW 149/03, OSNP 2004 nr 10, poz. 180), trafnie wywodzi się, że w przypadku, gdy ze złożonego przez skarżącego pełnomocnika finansowego Komitetu wyborczego oświadczenia o braku przychodów, wydatków ani zobowiązań finansowych, oraz z jego dodatkowych wyjaśnień, wynika, że Komitet nie miał przychodów, wydatków ani zobowiązań finansowych związanych w wyborami samorządowymi z 2010 r., z czego *implicite* wynika, że Komitet nie przyjmował także żadnych wartości niepieniężnych w rozumieniu art. 83c ust. 5 Ordynacji, uprawnione jest ustalenie, że dany komitet nie prowadził żadnej kampanii wyborczej lub prowadził ją w taki sposób, że nie powodowało to żadnych wydatków, które musiałyby być dokonane za pośrednictwem funduszu wyborczego. W rozpoznanej sprawie tego typu oświadczenie pełnomocnika finansowego miało oparcie ustawowe w art. 84 ust. 2b Ordynacji, a ponadto w wystarczającym stopniu zostało wyjaśnione i uprawdopodobnione w odpowiedzi na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej skierowane do skarżącego w trybie art. 84a ust. 2 Ordynacji. Przeciwnie ustalenie wymagałoby wskazania w zaskarżonej uchwale jakiegoś konkretnego przypadku (przypadków) przyjęcia przez skarżący Komitet konkretnych wartości niepieniężnych, choćby z uwagi na to, że potencjalnie nielegalnie przyjęte przez Komitet Wyborczy korzyści

majątkowe o charakterze niepieniężnym podlegają przekazaniu właściwemu urzędowi skarbowemu (art. 84d ust. 3 zdanie drugie Ordynacji).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 84a ust. 7 Ordynacji uznał skargę za zasadną, wyrażając następujące stanowiska, że: 1. Wykreślenie partii z ewidencji partii politycznych nie zwalnia pełnomocnika finansowego jej komitetu wyborczego, który brał udział w wyborach, z obowiązku złożenia sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, które podlega weryfikacji przez właściwe organy wyborcze, niezależnie od tego, że za potencjalne zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy (prawa wyborczego), odpowiedzialność ponosi partia, która go utworzyła (art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190 ze zm., aktualnie art. 142 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.). 2. Odrzucenie sprawozdania finansowego z powodu naruszenia przez komitet wyborczy partii politycznej zakazu przyjmowania wartości niepieniężnych (art. 83c ust. 5 wymienionej Ordynacji, aktualnie art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego) nie może być oparte na domniemaniu ich prawdopodobnego pozyskania, ale Państwowa Komisja Wyborcza powinna wykazać (udowodnić) przyjęcie realnych „zakazanych” majątkowych wartości niepieniężnych, skoro komitet wyborczy ma obowiązek ich przekazania („oddania”) urzędowi skarbowemu właściwemu dla siedziby komitetu (art. 84d ust. 3 zdanie drugie wymienionej Ordynacji, aktualnie art. 149 § 4 zdanie drugie Kodeksu wyborczego).

=====